

Sygn. akt: VII U 2092/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie **VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Skoczeń
Protokolant:	st.sekr. sądowy Adriana Grigorian

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2019 r. w Krakowie

sprawy **A. H. jako prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) i B. Z.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o podleganie ubezpieczeniom

na skutek odwołania **A. H. jako prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) i B. Z.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 6 czerwca 2017 roku, Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 6 czerwca 2017 roku w ten sposób, że stwierdza, że odwołująca B. Z. podlega jako pracownik u płatnika składek (...) Firma (...) obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 kwietnia 2015 roku ,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na rzecz odwołującej B. Z. kwotę 180 zł (słownie : sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt VII U 2092/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 stycznia 2019 r.

Decyzją z dnia 6 czerwca 2017 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział K., działając na podstawie przepisów ustawy

z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U.

z 2016 r., poz. 963 z późn. zm.), k.c. i k.p. stwierdził, że B. Z. , jako pracownik u płatnika składek (...) (...), nie podlega

obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie

od dnia 1 kwietnia 2015 r.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że B. Z. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia przez płatnika składek A. H. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) jako pracownik od dnia 1 kwietnia 2015 r. Z tego powodu od miesiąca kwietnia 2015 r. płatnik składek złożył za B. Z. raporty rozliczeniowe za miesiąc od kwietnia 2015 r.

do kwietnia 2017 r. oraz miesięczne raporty o wypłaconych świadczeniach

i przerwach w opłacaniu składek, w których wykazał: wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy w okresie od dnia 14 maja 2015 r. do dnia 15 czerwca 2015 r. i od dnia 9 grudnia 2016 r. do dnia 2 lutego 2017 r.; zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego w okresie od dnia 16 czerwca 2015 r. do dnia 10 grudnia 2015 r., od dnia 3 lutego 2017 r. do dnia 24 lutego 2016 r., od dnia 27 lutego 2017 r. do dnia 13 marca 2017 r.

i od dnia 3 kwietnia 2017 r. do dnia 30 kwietnia 2017 r.; zasiłek macierzyński z ubezpieczenia chorobowego w okresie od dnia 11 grudnia 2015 r. do dnia 8 grudnia 2016 r. i zasiłek opiekuńczy z ubezpieczenia chorobowego w okresie od dnia 14 marca 2017 r. do dnia 17 marca 2017 r., od dnia 20 marca 2017 r. do dnia 24 marca 2017 r., od dnia 27 marca 2017 r. do dnia 31 marca 2017 r. Organ rentowy zwrócił uwagę na to, że B. Z. stała się niezdolna do pracy już po 43 dniach od zgłoszenia

do ubezpieczeń społecznych.

Organ rentowy ustalił także, że B. Z. została zatrudniona przez A. H. od dnia 1 kwietnia 2015 r., początkowo na podstawie umowy o pracę na okres próbny

od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r.,

a następnie od dnia 30 kwietnia 2015 r. na podstawie umowy o pracę

na czas nieokreślony od dnia 1 maja 2015 r. Strony ustaliły miesięczne wynagrodzenie za pracę na kwotę 7200 zł brutto.

W ocenie organu rentowego, krótkotrwałość zatrudnienia przed dniem powstania niezdolności do pracy, zatrudnienie na nowo utworzonym stanowisku od kwietnia 2015 r., brak dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy, pozwalają przyjąć, że strony zawarły fikcyjną umowę

o pracę. Organ rentowy zwrócił również uwagę na brak ekonomicznej potrzeby zatrudnienia B. Z., o czym jego zdaniem świadczy brak zatrudnienia w jej zastępstwie innego pracownika i przejęcie jej obowiązków przez P., który reprezentuje płatnika składek od 2009 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji B. Z. domagała się jej zmiany, poprzez uznanie, że jako pracownik u płatnika składek A. H. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 kwietnia 2015 r.

Odwołująca podniosła, że faktycznie świadczyła pracę na rzecz

A. H., na którą to okoliczność wskazała na konkretne dowody.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła także A. H. wnosząc i wywodząc jak B. Z..

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w K. wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji oraz

o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł.

Organ rentowy dodał, że B. Z. prowadziła działalność gospodarczą pod firmą Biuro (...), a nadto była zatrudniona na cały etat i u kolejnego pracodawcy na pół etatu.

Nie było więc możliwym, aby fizycznie pozostawała ona do dyspozycji

i świadczyła realnie pracę na kolejne 1/2 etatu u A. H.. Nieścisłości co do czasu rzekomej pracy (początkowo wskazywano, że B. Z. pracowała od 8.00 do 12.00, a potem że od 16.00 – 20.00), możliwość świadczenia pracy w domu, określone miejsce wykonywania pracy w umowie- miejsce aktualnych zleceń, zdaniem organu rentowego, wskazują, że odwołująca objęła kolejną firmę do obsługi księgowej w ramach własnej działalności gospodarczej.

W piśmie procesowym z dnia 6 listopada 2017 r. B. Z. wskazała, że była zatrudniona w spółce (...) Sp. z o. o. Sp. k. na pełny etat, a w (...) Sp. z o. o. na 1/5 etatu. W między czasie poszukiwała pracy wiedząc, że zakończy pracę w (...) Sp. z o. o. Sp. k. około maja 2015 r.. Kiedy zaproponowano jej pracę w firmie płatnika składek, na takim samym stanowisku pracy jakie zajmowała dotychczas, podjęła decyzję o zawarciu umowy o pracę początkowo na pół etatu. (k. 35 – 37).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. Z. posiada wykształcenie wyższe ekonomiczne, ukończone studia podyplomowe, certyfikat księgowej i ukończone inne szkolenia w tym przedmiocie. Dotychczas była zatrudniona na stanowisku księgowej.

Dowód: zeznania B. Z. – k. 82.

A. H. prowadzi działalność gospodarczą od 2005 r. do chwili obecnej. Przedmiot tej działalności związany jest z instalacjami sanitarnymi. W związku z rozwojem firmy (...) (dochód za rok 2015 wyniósł 383489,99 zł) podjęła decyzję o zatrudnieniu B. Z., aby księgowość jej firmy prowadził bezpośrednio zatrudniony pracownik, a nie zewnętrzne biuro rachunkowe jak dotychczas. B. Z. w chwili zawierania umowy o pracę z A. H. nie wiedziała o tym, że jest w ciąży, ciąży nie planowała, posiadała już wcześniej dzieci.

W okresie próbnym B. Z. pracowała u A. H. w godzinach popołudniowych, przy czym nie miała ustalonego z góry czasu pracy. Podpisywała listy obecności w pracy. W pracy widziana była przez A. B., gdy ta zostawała czasem po godzinach.

B. Z. wykonywała swoje obowiązki w siedzibie firmy lub w domu, będąc cały czas w dyspozycji pracodawcy „na telefon”. Siedziba firmy (...) mieści się przy ul. (...) w K., przy czym prowadzone są tam jeszcze dwie pozostałe firmy, a to (...) Sp. k. i (...) W. H..

Dowód: listy obecności w pracy w aktach ZUS, zeznanie podatkowe za rok 2015 r. A. H. – k. 74 – 78, zeznania świadka W. H. – k. 68, zeznania B. Z. – k. 82.

B. Z. przejęła od biura rachunkowego obsługującego dotychczas księgowość firmy (...) w zakresie rozliczeń ZUS, spraw dotyczących ubezpieczenia społecznego, prowadzenia rejestrów, książki przychodów i rozchodów, wysyłania deklaracji do ZUS i urzędu skarbowego.

Dowód: zeznania świadka G. P. – k. 69, zeznania B. Z. – k. 82.

Odwołująca rozpoczynała pracę po godzinie 15.00, a przed godziną 17.00.

Dowód: zeznania świadka A. B. – k. 69.

W dniu 1 kwietnia 2015 r. B. Z. uzyskała od A. H. upoważnienie do wykonywania wszelkich czynności związanych z reprezentacją jej przed ZUS. Upoważnienie to zostało przesłane do ZUS dopiero w dniu 15 maja 2015 r., przy nastąpiło to w terminie, ponieważ obowiązek rozliczenia miesiąca kwietnia należy wypełnić do dnia 20 maja.

Dowód: upoważnienie z dnia 1 kwietnia 2015 r. w aktach ZUS.

B. Z. informowała swojego poprzedniego pracodawcę spółkę (...) o chęci podjęcia nowego zatrudnienia.

Dowód: zeznania świadka K. K. – k. 70.

Stanowiące podstawę ustaleń faktycznych w sprawie dokumenty nie wzbudziły wątpliwości Sądu, co do ich autentyczności i wiarygodności ich treści. Wśród tych dokumentów było także upoważnienie dla B. Z. z dnia 1 kwietnia 2015 r. do wykonywania wszelkich czynności związanych z reprezentacją A. H. przed ZUS, któremu Sąd przypisał szczególną wagę w kontekście zamiaru stron co do trwałości nawiązanego pomiędzy nimi stosunku pracy. Treść wskazanych dokumentów uzupełniona została zeznaniami słuchanych w sprawie świadków, w tym innej pracownicy firmy (...), która widziała B. Z. w pracy oraz pracownicy poprzedniego pracodawcy B. Z., która mówiła jej o zamiarze podjęcia pracy w firmie (...). Zeznania te były spontaniczne, merytoryczne, szczegółowe i jednolite. Zeznania B. Z. i A. H. korelowały także z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: systemowa), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Ustawa systemowa w art. 8 ust. 1 podaje, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.

W myśl art. 11 ust. 1 tejże ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12.

Z kolei z art. 12 ustawy systemowej wynika, iż obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Z kolei art. 13 ust. 1 tejże ustawy wskazuje, iż obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Jak już wskazano powyżej, zakres podmiotowy przymusu ubezpieczeń emerytalnego i rentowego wyznaczają art. 6, 8 i 9 ustawy systemowej, i obowiązkowi w zakresie ubezpieczeń podlegają m.in. pracownicy (art. 6 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy). Stosownie zaś do zawartej w art. 2 k.p. definicji, pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie m.in. umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem, a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być zatem faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę. Dla skuteczności umowy o pracę wystarczy zatem zgodna wola stron, wyrażona w umowie o pracę.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Okoliczność, że strony sporządziły umowę o pracę, nie stoi na przeszkodzie uznaniu, iż działanie stron w sytuacji, gdy wiadomo było, iż osoba zatrudniona w krótkim czasie będzie chciała korzystać ze świadczeń

z ubezpieczenia społecznego, było sprzeczne z zasadniczym celem nawiązania każdego stosunku pracy, a więc świadczeniem przez pracownika pracy przez określony, dłuższy okres, w zamian za wynagrodzenie. ZUS ma bowiem prawo ocenić sporządzoną umowę o pracę i uznać ją za pozorną, sprzeczną z prawem, czy zasadami współżycia społecznego, co ma skutki dla ubezpieczonego w zakresie istnienia podstawy ubezpieczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego, sygn. akt III UK 200/04, opublikowany w Rzeczpospolitej 2005 r., Nr 50, str. C-1).

„O tym, czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych” (patrz wyro Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 sierpnia 2017 r. III AUa 556/16).

„Dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako cel podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie realizowana” (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2007 r., I UK 302/06).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że B. Z. faktycznie świadczyła pracę na rzecz A. H. (co potwierdzają wprost zeznania świadka A. B.), strony umowy o pracę zakładały trwałość łączącego ich stosunku pracy (o czym świadczy przede wszystkim udzielone B. Z. przez A. H. upoważnienie do wykonywania wszelkich czynności związanych z reprezentacją A. H. przed ZUS).

Z powyżej wskazanych względów Sąd na podstawie art. 477 14 § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt II sentencji wyroku na zasadzie art. 98 i 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty złożyły się koszty zastępstwa procesowego odwołującej, ustalone w oparciu o § 9 ust. 2 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).